

Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetui
Lietuvos Respublikos Seimo frakcijoms
El.paštas: priim@lrs.lt

Lietuvos Respublikos Aplinkos ministerijai
Info@am.lt

POLITINĖS PARTIJOS NACIONALINIS SUSIVIENIJIMAS PAREIŠKIMAS

Dėl Lietuvos Respublikos
Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo
įstatymo projekto
Vilnius
2020 m. rugsėjo 22 d.

2019 metais Lietuvos Respublikos Seimo nariai Lauras Stacevičius ir Kęstutis Mažeika pateikė Seimui Lietuvos Respublikos Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo įstatymo projektą XIIIP-3997 (toliau – Projektas). Aktyvus šio įstatymo rengėjas Seimo narys Lauras Stacevičius, palaikomas Aplinkos ministerijos valdininkų, teigė, kad naujasis teisės aktas veiks kaip skatinamoji priemonė gyventojams aktyviau rinktis bendrijų valdymo modelį ir bus žymiai geresnis nei šiuo metu galiojantis įstatymas. Tačiau daugiabučių namų bendrijų pirmininkai ir piliečių organizacijos teigė, kad Projektu siekiama atvirktinių rezultatų – panaikinti daugiabučių namų valdymą jungtinių veiklos sutarčių pagrindu ir išardyti esančias bendrijas tam, kad būtų skatinamas namų administratorių verslas.

Kilus visuomenės pasipiktinimui šia tema žiniasklaidoje pasirodė publikacijos, skelbiančios, kad Aplinkos ministerija nusprendė sugriauti visą Lietuvos butų ūkį [1]. Į Aplinkos ministeriją dėl šio galimai korupcinio įstatymo projekto kreipėsi žmogaus teisių ir kitos organizacijos, reikalaujamos Projektą atšaukti. Pastaroji visuomenės spaudžiama Projektą atsiėmė. Tačiau 2020-05-08 Aplinkos viceministras Marius Narmontas pateikė naują, tariamai patobulintą Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo įstatymo projektą reg. Nr. 20-6939 (toliau – Naujasis projektas [2]). Naujajame projekte iš esmės nebuvo padaryta jokių žymesnių pakeitimų.

Žmogaus teisių ir kitos pilietinės organizacijos kreipėsi į Seimo Aplinkos apsaugos komitetą, Seimo frakcijas ir Aplinkos ministeriją, atkreipdamos dėmesį, kad naujojo projekto rengėjai yra personaliai suinteresuoti šio įstatymo priėmimu, nes teikdami atnaujintą projektą neatsižvelgė netgi į Specialiųjų tyrimų tarnybos (STT) bei kitų valstybės institucijų pastabas dėl jame esančių korupcinių nuostatų. STT 2020-06-04 Antikorupcinio vertinimo išvadoje Nr. 4-01-4107 nurodė, kad naujajame projekte jo rengėjai neatsižvelgė į ankstesnes STT pastabas, išsakytas dėl pirminio projekto. Pvz., dėl administratorių atrankos ir paskyrimo administruoti naujai pastatytą daugiabutį tvarkos bei procedūrų, dėl informacijos apie pretendentes teikti daugiabučių administravimo paslaugas, apie gautus skundus dėl administratorių veiklos, dėl savivaldybių vykdomos bendrojo naudojimo patalpų valdytojų kontrolės ir kt.

Pilietinės organizacijos nurodė, kad pirminiame projekte (XIIIP-3997) nebuvo suformuluoti Bendrijos steigimo tikslai, tačiau jų nėra ir naujajame projekte. Jame nepašalinta nuostata, naikinanti daugiabučių valdymą jungtinių veiklos sutarčių pagrindu, tai reiškia, kad jungtinės veiklos sutartys naujuoju įstatymu bus naikinamos, nes įstatymo nuostata, kad „jungtinės veiklos sutartį gali sudaryti **tik visi** pastato savininkai...“, praktiškai yra neįgyvendinama. Kita vertus, tokia nuostata netaikoma paskiriant daugiabučių namų administratorius (nepaisoma savininkų sutikimo/nesutikimo).

¹ <https://kauno.diena.lt/naujienos/verslas/ekonomika/politikai-uzsimojo-sunaikinti-bendrijas-939721>

² <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/f8b4afc195e211eaa51db668f0092944?positionInSearchResults=0&searchModelUUID=7e1dd467-3a60-4296-a49d-c4a639fcf922>

Prieita prie išvados, kad tiek pirminis, tiek naujasis projektai turi akivaizdžius korupcijos požymius, kad jie yra parengti vienos verslo grupės interesų naudai. Projektams siekiama instituciškai silpninti daugiabučių namų savininkų bendrijas ir eliminuoti daugiabučių namų valdymą jungtinių veiklos sutarčių pagrindu, paliekant gyventojams vienintelę alternatyvą - pasirinkti tik daugiabučių namų administratorių paslaugas.

Pilietinės organizacijos teigė, kad Aplinkos ministerija sąmoningai ignoruoja valstybės institucijų ir visuomeninių organizacijų reikalavimus pašalinti iš Projekto korupcines ir diskriminacines nuostatas. Jos reikalavo Seimą šį Projektą atmesti, kaip prieštaraujantį teisinio skaidrumo ir demokratijos principams. Kartu reikalavo Aplinkos ministeriją nušalinti nuo tolesnio Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo įstatymo projektų rengimo konkrečius šios ministerijos darbuotojus, kaip asmenis galimai turinčius viešųjų ir privačių interesų konfliktą, keliančius visuomenei nepasitikėjimą.

Nors Seimas dėl suprantamų priežasčių kurį laiką vengė svarstyti Seimo narių L. Stacevičiaus ir K. Mažeikos pateiktą ir Aplinkos ministerijos (viceministro M. Narmonto) tariamai patobulintą Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo įstatymo projektą, tačiau baigiantis Seimo kadencijai prieš pat rinkimus Projektas vėl buvo įtrauktas į Seimo IX (rudens) sesijos darbų programą (2020 m. rugsėjo 10 d. – lapkričio mėn.). Programoje IV skyrius. „Lietuvos Respublikos Seimo narių ir Lietuvos Respublikos Seimo frakcijų siūlomi teisės aktų projektai“ jis pažymėtas 46 numeriu ^[3] ir teikiamas kaip senas variantas, pažymėtas 10 numeriu ^[4].

Politinė partija Nacionalinis susivienijimas pažymi, kad daugiabučio namo patalpų savininkai yra mažosios daugiabučio namo bendruomenės, jos narius saisto bendri namo interesai, todėl daugiabučių namų bendrijos yra sudėtinė Lietuvos gyventojų savivaldos dalis. Valstybė turėtų stiprinti šias bendruomenes ir skatinti žmonių savivaldą. Tačiau šiuo metu daroma atvirkščiai - siekiant panaikinti veikiančias daugiabučių namų savininkų bendrijas, savininkų pasirinkimo teisė į savivaldą yra suvaržoma, bendrijos yra diskriminuojamos kitokių daugiabučių namų valdymo formų atžvilgiu. Tai reiškia, kad yra slopinama žmonių iniciatyva, kūrybiškumas ir motyvacija rūpintis bendruoju geriu.

Nacionalinis susivienijimas pažymi, kad pagrindiniu savo programos tikslu laiko pavojingo masto šalies nacionaliniam saugumui įgijusį Lietuvos visuomenės išvalstybinimo proceso stabdymą, todėl jo atstovai patekę į Seimą sieks teisinėmis priemonėmis įvykdyti esmines savivaldos sistemos reformas, įgyvendinti demokratinę piliečių savivaldą. Tačiau pareiškia, kad pirmiausia uždaviniu taps kova su korupcija teisėsaugoje ir valstybės institucijose.

Pabrėžime, kad sieksime atšaukti įstatymus, turinčius korupcinių požymių, o kartu patraukti atsakomybėn ir jų iniciatorius. Nesitaikstydami sieksime, kad susikompromitavę valstybės tarnautojai būtų šalinami iš valstybės tarnybos ir nebegalėtų toliau joje dirbti. Pažymime, jog tai liečia ir Daugiabučių namų bendrojo naudojimo objektų valdymo įstatymo projekto rengėjus bei šio projekto talkininkus. Todėl reikalaujame nedelsiant pašalinti iš Seimo rudens sesijos darbų programos minėtą įstatymo projektą, kaip griaužantį Lietuvos butų ūkį ir turinti akivaizdžius korupcinius požymius.

Politinės partijos Nacionalinis susivienijimas pirmininkas

Vytautas Radžvilas

³ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAP/b37a8310f8ae11eab72ddb4a109da1b5?positionInSearchResults=10&searchModelUUID=134eee48-82ad-42d6-8d92-4748e16db2c1>

⁴ <https://e-seimas.lrs.lt/portal/documentSearch/lt>